

RÅDETS REKOMMENDATION

av den 11 juli 2017

om Rumäniens nationella reformprogram 2017 med avgivande av rådets yttrande om Rumäniens konvergensprogram 2017

(2017/C 261/22)

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DENNA REKOMMENDATION

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artiklarna 121.2 och 148.4,

med beaktande av rådets förordning (EG) nr 1466/97 av den 7 juli 1997 om förstärkning av övervakningen av de offentliga finanserna samt övervakningen och samordningen av den ekonomiska politiken ⁽¹⁾, särskilt artikel 9.2,

med beaktande av Europeiska kommissionens rekommendation,

med beaktande av Europaparlamentets resolutioner,

med beaktande av Europeiska rådets slutsatser,

med beaktande av sysselsättningskommitténs yttrande,

med beaktande av ekonomiska och finansiella kommitténs yttrande,

med beaktande av yttrandet från kommittén för socialt skydd,

med beaktande av yttrandet från kommittén för ekonomisk politik, och

av följande skäl:

- (1) Den 16 november 2016 antog kommissionen den årliga tillväxtöversikten, som inledde 2017 års europeiska planeringstermin för samordning av den ekonomiska politiken. Prioriteringarna i den årliga tillväxtöversikten godkändes av Europeiska rådet den 9–10 mars 2017. Den 16 november 2016 antog kommissionen, på grundval av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1176/2011 ⁽²⁾, rapporten om förvarningsmekanismen, där Rumänien konstaterades vara en av de medlemsstater som inte skulle bli föremål för en fördjupad granskning.
- (2) Landsrapporten 2017 för Rumänien offentliggjordes den 22 februari 2017. Den innehöll en bedömning av hur väl Rumänien hade lyckats med de landsspecifika rekommendationer som rådet antog den 12 juli 2016, med uppföljningen av tidigare års landsspecifika rekommendationer och med sina nationella Europa 2020-mål.
- (3) Den 5 maj 2017 lade Rumänien fram sitt nationella reformprogram för 2017 och sitt konvergensprogram för samma år. För att beakta deras inbördes samband har de båda programmen bedömts samtidigt.
- (4) Vid programplaneringen för de europeiska struktur- och investeringsfonderna (nedan kallade *ESI-fonder*) för 2014–2020 har relevanta landsspecifika rekommendationer beaktats. Enligt artikel 23 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1303/2013 ⁽³⁾ får kommissionen begära att en medlemsstat ser över och föreslår ändringar av sin partnerskapsöverenskommelse och av relevanta program när så krävs för att stödja genomförandet av relevanta rekommendationer från rådet. Kommissionen har i riktlinjerna för tillämpning av åtgärder som sammanlänkar effektiva ESI-fonder med sund ekonomisk styrning beskrivit närmare hur den kommer att tillämpa den bestämmelsen.

⁽¹⁾ EGT L 209, 2.8.1997, s. 1.

⁽²⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1176/2011 av den 16 november 2011 om förebyggande och korrigerande av makroekonomiska obalanser (EUT L 306, 23.11.2011, s. 25).

⁽³⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1303/2013 av den 17 december 2013 om fastställande av gemensamma bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden, Sammanhållningsfonden, Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling och Europeiska havs- och fiskerifonden, om fastställande av allmänna bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden, Sammanhållningsfonden och Europeiska havs- och fiskerifonden samt om upphävande av rådets förordning (EG) nr 1083/2006 (EUT L 347, 20.12.2013, s. 320).

- (5) Mellan 2009 och 2015 omfattades Rumänien av tre program för betalningsbalansstöd som leddes gemensamt av kommissionen och Internationella valutafonden med stöd av Världsbanken. Utbetalningar gjordes bara i enlighet med det första programmet under 2009–2011, medan de program som följde under 2011–2013 och 2013–2015 var försiktighetsåtgärder. Programmet följdes av övervakning för kommissionens räkning av Rumäniens förmåga att betala tillbaka de lån som beviljades i enlighet med det första programmet, som startade i oktober 2015 och kommer att fortsätta tills minst 70 % av lånet har betalats tillbaka, vilket är planerat till våren 2018.
- (6) Rumänien omfattas för närvarande av stabilitets- och tillväxtpaktens förebyggande del. I konvergensprogrammet för 2017 planerar regeringen ett samlat underskott på 2,9 % av BNP både 2017 och 2018, och räknar med att det därefter kommer att minska gradvis till 2,0 % av BNP 2020. Det medelfristiga budgetmålet, ett strukturellt underskott på 1 % av BNP, räknar man inte med att uppnå under 2020, dvs. under programperioden. Det omräknade⁽¹⁾ strukturella saldot förväntas ligga på - 2,6 % 2020. Enligt konvergensprogrammet för 2017 väntas den offentliga skuldkvoten öka från 37,6 % av BNP 2016 till 38,3 % av BNP 2018, innan den sjunker till 37,6 % av BNP 2020. Det makroekonomiska scenario som ligger till grund för de här budgetprognoserna är gynnsamt. Den största risken nedåt för den makroekonomiska prognosen har att göra med att de finanspolitiska och strukturella åtgärderna kan få begränsad effekt på de korta och medelfristiga tillväxtutsikterna. Samtidigt har de åtgärder som ska stödja de planerade underskottsmålen inte beskrivits tillräckligt detaljerat. Vidare innebär utkastet till enhetlig lönelag en väsentlig risk nedåt för den finanspolitiska prognosen.
- (7) Den 12 juli 2016 rekommenderade rådet Rumänien att begränsa avvikelserna från det medelfristiga budgetmålet för 2016 och uppnå en årlig finanspolitisk korrigeringsgrad på 0,5 % av BNP under 2017, såvida det medelfristiga budgetmålet inte kan uppnås med mindre ansträngning. Enligt resultatuppgifter från 2016 avvek Rumänien väsentligt från det medelfristiga budgetmålet. I enlighet med artikel 121.4 i EUF-fördraget och artikel 10.2 i förordning (EG) nr 1466/97 utfärdade kommissionen en varning till Rumänien den 22 maj 2017 om att en väsentlig avvikelse från det medelfristiga budgetmålet iaktogs under 2016. Den 16 juni 2017 antog rådet därefter en rekommendation⁽²⁾ där det bekräftas att Rumänien måste vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att de primära offentliga nettoutgifternas nominella tillväxt⁽³⁾ inte överskrider 3,3 % 2017, vilket motsvarar en årlig strukturell anpassning på 0,5 % av BNP. Enligt kommissionens vårprognos 2017 finns det risk för en betydande avvikelse från den rekommenderade anpassningen 2017.
- (8) Mot bakgrund av den finanspolitiska situationen förväntas Rumänien under 2018 att göra en ytterligare anpassning i riktning mot sitt medelfristiga budgetmål på ett strukturellt underskott på 1 % av BNP. Enligt den överenskomna anpassningsmatrisen i enlighet med stabilitets- och tillväxtpakten innebär den anpassningen ett krav på att de primära offentliga nettoutgifterna nominellt ökar med högst 4,3 %. Det skulle motsvara en strukturell anpassning på 0,5 % av BNP. Om politiken ligger fast finns det en risk för en väsentlig avvikelse från det kravet under 2018. Dessutom spås i kommissionens vårprognos 2017 ett allmänt underskott i statens finanser på 3,5 % och 3,7 % av BNP för 2017 respektive 2018, vilket ligger över fördragets referensvärde på 3 % av BNP. Sammantaget anser rådet att väsentliga ytterligare åtgärder kommer att behövas från och med 2017 om Rumänien ska lyckas följa stabilitets- och tillväxtpaktens regler, mot bakgrund av kraftigt försämrade ekonomiska utsikter och i överensstämmelse med rekommendationen till Rumänien av den 16 juni 2017 för korrigeringsgrad av den betydande avvikelserna från anpassningsbanan för att uppnå det medelfristiga budgetmålet.
- (9) Rumäniens finanspolitiska ram är sund, men tillämpas inte helt och fullt. Budgeten 2016 avvek väsentligt från det medelfristiga målet på ett strukturellt underskott på 1 % av BNP, i strid med underskottsregeln i den nationella finanspolitiska ramen. I budgeten 2017 gjordes ett ännu större avsteg från de nationella finanspolitiska reglerna. År 2016 liksom under tidigare år skickade de rumänska myndigheterna inte någon uppdatering av den finanspolitiska strategin till parlamentet före den lagstadgade fristen i augusti. Därför har den medelfristiga finanspolitiska strategin inte styrt den årliga budgetprocessen.

⁽¹⁾ Det konjunkturrensade saldot exklusive engångsåtgärder och andra tillfälliga åtgärder, omräknat av kommissionen enligt den allmänt vedertagna metoden.

⁽²⁾ Rådets rekommendation av den 16 juni 2017 för korrigeringsgrad av den konstaterade betydande avvikelserna från anpassningsbanan för att uppnå det medelfristiga budgetmålet i Rumänien (EUT C 216, 6.7.2017, s. 1).

⁽³⁾ De offentliga nettoutgifterna består av de totala offentliga utgifterna exklusive ränteutgifter, utgifter för unionsprogram som motsvaras fullt ut av inkomster från unionsmedel och icke-diskretionära förändringar i utgifterna för arbetslöshetsförmåner. Nationella fasta bruttoinvesteringar är utjämnade över fyra år. Diskretionära åtgärder på inkomstsidan eller lagstadgade inkomstökningar är inräknade. Engångsåtgärder på såväl inkomst- som utgiftssidan är avräknade.

- (10) Med betryggande kapitalbuffertar och stigande lönsamhet i ryggen fortsatte banksektorn att stärka sin ställning under 2016. De rumänska myndigheterna åtog sig att genomföra en omfattande kvalitetsgranskning av tillgångarna och ett stresstest av banksektorn under 2018. Lagen om skuldavskrivning trädde i kraft i maj 2016, men riskerna för banksektorn har väsentligen mildrats genom ett avgörande i författningsdomstolen som kräver att domstolarna bedömer om låntagarna uppfyller de lagstadgade bestämmelserna om obestånd. Lagen om omvandling av lån i CHF som antogs av parlamentet i oktober 2016 förklarades nyligen vara författningsstridig. Upprepade lagstiftningsinitiativ fortsätter dock att äventyra den rättsliga förutsägbarheten, vilket kan inverka negativt på investerarnas förtroende.
- (11) Skatteflykt har varit vanligt i Rumänien med åtföljande krympande skatteintäkter, skatterättsliga och snedvridning av ekonomin. Rumänien har gjort små framsteg i arbetet med att följa en landsspecifik rekommendation om stärkt skattemoral och skatteuppbörd. År 2016 ändrades förfarandena för momsregistrering och momsersättning, och en plan att ta i bruk elektroniska kassaapparater kopplade till skattemyndigheten i hela landet pågår. Sedan 2017 gäller ett särskilt system för sådana sektorer som hotell och restaurang och liknande verksamhet, där avgiften sätts utan hänsyn till inkomstintervall. Dessutom antogs restriktioner för egenföretagande och familjeföretag för att motverka skatteundandragande. Bättre efterlevnad iaktogs 2016 för skattedeclarationer och skattebetalningar, men gemensamma kontroller och revisioner genomförda av skattemyndigheten och arbetsinspektionen lyckades inte förbättra resultaten. Vidare fick mikroföretagen en väsentligt höjd omsättningsgräns för skattebefrielse parallellt med lägre skattesats, vilket främjade skattemoralen på bekostnad av det allmännas intäkter. Företagsbeskattningens splittring efter sektor och kategori kan innebära en administrativ börda för både företagen och skatteförvaltningen, och leder inte till bättre skatteuppbörd.
- (12) Fördelningen av hushållens disponibla inkomst (med beaktande av hushållets storlek) är särskilt ojämn i Rumänien, vilket skadar landets förmåga att skapa hållbar tillväxt för alla. De rikaste 20 % av befolkningen har en inkomst som är mer än åtta gånger högre än de fattigaste 20 %. Förhållandet är betydligt högre än unionsgenomsnittet. Den bristande jämlikheten beror väsentligen på ojämlig tillgång till hälso- och sjukvård, utbildning, tjänster och arbetsmarknad. Vidare är skillnaden mellan inkomstfördelning före och efter skatter och sociala transfereringar bland de minsta i unionen. Det basbelopp som ligger till grund för de viktigaste sociala förmånerna har inte uppdaterats sedan det infördes 2008. Odeklarerat arbete, bland annat kontantlöner, förekommer fortfarande allmänt och fortsätter att hålla tillbaka skatteintäkterna, snedvrida ekonomin och undergräva skatte- och förmånssystemens rättvisa och ändamålsenlighet. Gemensamma nationella kontroller utförda av skatteförvaltningen och arbetsinspektionen gjordes som försöksverksamhet, men de har än så länge inte haft någon systemomfattande inverkan. Resurserna koncentreras inte på sektorer med störst risker för skatteflykt, insatserna mot kontantlöner är begränsade och det satsas mer på att bestraffa än förebygga.
- (13) Arbetsmarknadsdeltagandet ökade 2016 och arbetslösheten nådde ned till samma nivå som före krisen. Arbetskraften fortsätter att krympa, eftersom befolkningen åldras och utvandringen är fortsatt hög. Låg arbetslöshet går hand i hand med en av de högsta andelarna personer utanför arbetskraften i unionen. Sysselsättningen och arbetskraftsdeltagandet för unga människor, kvinnor, lågkvalificerade, personer med funktionsnedsättning och framför allt romer ligger långt under unionsgenomsnittet. Andelen unga som varken arbetar eller studerar fortsätter att vara mycket hög.
- (14) Risken för fattigdom eller socialt utanförskap är visserligen på tillbakagång men har varit mycket hög, särskilt för familjer med barn, personer med funktionsnedsättning, romer och landsbygdsbefolkning. År 2016 antogs ett omfattande paket mot fattigdom i samband med en politisk omorientering mot förstärkt utbud av tjänster riktade till särskilda befolkningsgrupper. Det innehåller planer på ett pilotprojekt för integrerat tjänsteutbud till befolkningsgrupper i utanförskap. En lansering i hela landet skulle väsentligt förbättra det nu låga utbudet av integrerade tjänster. Som svar på upprepade landsspecifika rekommendationer antogs lagen om inkluderande minimiinkomst, som träder i kraft 2018. Den inkluderande minimiinkomsten innebär att det sociala biståndet räcker och täcker bättre. Den kombinerar passivt understöd med en skyldighet att delta i aktiva arbetsmarknadsåtgärder och inspektioner. Dess aktiveringspotential är dock måttlig, eftersom målet är att nå 25 % av stödmottagarna med aktiva arbetsmarknadsåtgärder fram till 2021.
- (15) Aktiveringsåtgärderna har stärkts i samband med en reform av den nationella arbetsförmedlingen. Reformen inbegriper mer personanpassat stöd och integrerade tjänster för arbetssökande och arbetsgivare. Uppsökande verksamhet och tjänster till unga som varken arbetar eller studerar har förbättrats. Men aktiveringsåtgärder riktade till de grupper som befinner sig längst från arbetsmarknaden är fortfarande begränsade, och de åtgärder som

föreslagits nyligen riktar sig inte till dessa särskilda grupper. De har inte tillräcklig omfattning och koppling till sociala tjänster för att väsentligt förbättra dessa gruppers arbetskraftsdeltagande.

- (16) Pensionernas tillräcklighet och fattigdom bland äldre är områden där könstillhörighet spelar stor roll, eftersom lägre pensionsålder för kvinnor, allt annat lika, leder till lägre pensionsrättigheter. Rumänien hör till de mycket få medlemsstater som inte har lagstiftat om lika pensionsålder för kvinnor och män. Lagen om lika pensionsålder lämnades till parlamentet 2013. Den har hittills endast antagits av senaten.
- (17) Beträktade mot bakgrund av Rumäniens produktivitetsutveckling, lönekonvergens och konkurrenskraft förtjänar lönehöjningar i den offentliga och privata sektorn särskild uppmärksamhet. Lönehöjningar i den offentliga sektorn kan sprida sig till den privata sektorn, vilket påverkar Rumäniens konkurrenskraft. Rumäniens minimilönenivå har ökat avsevärt under senare år, även om den fortfarande är bland de lägsta i unionen. Oplanerade minimilönehöjningar har väsentligt ökat andelen arbetstagare som tjänar minimilönen och lett till en kraftig sammanpressning längst ner på löneskalan på den senaste tiden. Som svar på en landsspecifik rekommendation bildades i början av 2016 en trepartsarbetsgrupp som skulle fastställa en mekanism för minimilönesättning på objektiva ekonomiska och sociala grunder samt även beakta arbetsmarknaden, men arbetet har blivit kraftigt försenat och behöver ges ny fart. Dialogen mellan arbetsmarknadsparterna kännetecknas fortfarande av få kollektivförhandlingar på sektornivå och institutionella brister som begränsar reformernas genomslag.
- (18) Tillräcklig baskompetens är avgörande för att hitta och behålla bra och stabila arbeten och delta framgångsrikt i det ekonomiska och sociala livet. Internationella undersökningar visar på allvarligt bristande baskompetens hos rumänska tonåringar. Att många avbryter sin skolgång, att få går ut högskolan och att många utvandrar leder sammantaget till ett för litet utbud av kvalificerad arbetskraft. Tillgång till allmän utbildning av god kvalitet är begränsad på landsbygden och särskilt för romska barn. Svårigheter att rekrytera skickliga lärare till landsbygden och till skolor med många romska elever i kombination med segregation och en ofta diskriminerande inställning leder till att romska barn lyckas sämre i skolan. Som svar på upprepade landsspecifika rekommendationer har Rumänien antagit och börjat genomföra en strategi mot avbruten skolgång. Nyligen genomförda åtgärder inbegriper integrerade insatser, försöksverksamhet med ett varmt mål mat, bättre ersättning för skolskjuts och socialkuponger för att uppmuntra fattiga barn att gå i förskola. Projektbaserade åtgärder stödda av unionsfinansiering och inriktade på att förbättra undervisningens kvalitet i mindre gynnade skolor planeras till hösten 2017, och en modernisering av läroplanerna, visserligen ofullständig, är på gång. Lagstiftningen mot segregering har förbättrats, där även skolinspektionens uppdrag på detta område ingår. Rutiner för övervakning saknas dock fortfarande. Mer krävs för att uthålligt bekämpa socioekonomisk ojämlikhet i utbildningssystemen. Ungdomsgarantin har endast delvis nått dem med som lämnar skolan i förtid, och program som erbjuder en andra chans till utbildning är inte allmänt tillgängliga. Den yrkesinriktade utbildningen är inte tillräckligt väl anpassad till arbetsmarknadens behov, och deltagandet i vuxenutbildning är mycket lågt.
- (19) Den rumänska befolkningens hälsosituation är dålig. Tillgången till hälso- och sjukvård av god standard hämmas av brist på yrkesfolk, otillräckliga anslag, överdriven användning av sjukhusvård samt korruption, något som särskilt drabbar låginkomsttagare och människor på landsbygden. Förutom informella betalningar till sjukvårdspersonal ger sig korruptionen till känna inom offentlig upphandling i vårdsektorn, försäkringsbedrägerier och mutor för intyg som ger rätt till förmåner. Som svar på en landsspecifik rekommendation och kopplat till förhandsvillkor ställda inför unionsfinansieringsperioden 2014–2020 vidtog Rumänien vissa politiska åtgärder för att gå från sjukhusvård till öppenvård. Regionala hälso- och sjukvårdsplaner utarbetades för att klargöra behoven av infrastruktur och tjänster, och genomförandet av den nationella hälso- och sjukvårdsstrategin följs upp. Som ett led i den nationella strategin mot korruption 2016–2020 antogs lagstiftning för att omarbete systemet för rapportering om informella betalningar, och vårdpersonalens löner höjdes. Strategin mot korruption inbegriper omfattande åtgärder på hälso- och sjukvårdsområdet, inklusive främjande av redovisningsskyldighet och insyn i rekryteringen av sjukhusdirektörer. Detta till trots befinner sig närvarlden, öppenvården och remitteringssystemen i en startfas, informella betalningar är fortfarande vanliga, insyn i sjukhusförvaltningen är ännu inte något man kan garantera och den nationella strategin för en hälsosam arbetskraft väntar på att bli antagen.

- (20) Rumäniens kapacitet när det gäller förvaltning och politiskt beslutsfattande har hämmats av otydliga processer och oklart beslutsfattande, tungrodda administrativa förfaranden, liten användning av bra faktaunderlag, svag sektorsövergripande samordning och utbredd korruption. Det har gjorts begränsade framsteg med reformen av den offentliga förvaltningen. De organisatoriska strukturerna förblir instabila, vilket påverkar den offentliga förvaltningens oberoende och effektivitet. Strategier för den offentliga förvaltningen lanserades 2016, men lagstiftningen omfattar ännu inte några av strategiernas främsta mål, särskilt sådant som objektiva kriterier för rekrytering av personal eller bedömning av och belöning för prestationer. För lönenivåerna föreslås viss harmonisering, men det finns ingen tydlig koppling mellan prestation och lön på vare sig central eller lokal nivå. Statliga byrån för tjänstemän behöver fortfarande stärkt kapacitet och auktoritet. Vissa av de öppenhetsåtgärder för beslutsprocessen som vidtogs 2016 är på väg att återkallas. Strategisk planering och konsekvensbedömningar av lagstiftning är inte väl etablerad förvaltningspraxis.
- (21) Otillräcklig transportinfrastruktur, både kvantitativt och kvalitativt, har varit en allvarig flaskhals för Rumäniens ekonomiska utveckling. För att ta itu med de här bristerna och agera enligt en landsspecifik rekommendation antog Rumänien en huvudplan för transporter hösten 2016. För att få fart på investeringarna i vägar styckades styrfunktionen för investeringar i infrastruktur av från myndigheten med ansvar för förvaltningen av infrastrukturen. Ett organ inrättades 2016 med uppgift att reformera järnvägssystemet, och ska ha inlett sin verksamhet i mitten av 2017.
- (22) Rumänien är sedan en tid ett av länderna i unionen med högst investeringskvot. Men under 2016 sjönk de offentliga investeringarna, bland annat på grund av att unionsmedlen utnyttjades i liten grad. Hög nyttjandegrad och effektiv användning av unionsmedel är avgörande för att Rumänien ska dra bästa nytta av sin utvecklingspotential, särskilt i sådana nyckelsektorer som transporter och avfall. Kvaliteten på de offentliga investeringarna har bland annat hämmats av ledningsproblem och skiftande fokus. Åtgärder avsedda som svar på en landsspecifik rekommendation lyckades dock dåligt med att stärka projektprioritering och förberedelser i samband med offentliga investeringar. Sedan augusti 2016 har ministerierna varit skyldiga att beakta investeringsprioriteringar när de planerar sina utgifter, men inga andra åtgärder har vidtagits för att stärka finansministeriets roll vid prioritering av investeringar och för att samordna förberedelserna inför offentliga investeringsprojekt bättre mellan ministerierna. Den nationella avfallshanteringsplan och det avfallsförebyggande program som båda planerades till i slutet av 2016 väntar fortfarande på att antas. Planerna behövs också för att förbättra styrningen och tillsynen så att nationella medel och unionsmedel kan tas i anspråk för att uppnå unionens miljönormer.
- (23) Effektiv offentlig upphandling är avgörande för att Rumänien ska kunna nå strategiska mål och ta itu med viktiga utmaningar, däribland effektiva offentliga utgifter, modernisering av den offentliga förvaltningen, kamp mot korruption samt främjande av innovation och hållbar tillväxt för alla. Den spelar också en viktig roll i medborgarnas förtroende för myndigheterna och demokratin. Rumänien vidtog nyligen åtgärder för att genomföra strategin och handlingsplanen för offentlig upphandling. Som uppföljning till lagen om offentlig upphandling, som trädde i kraft i maj 2016, antogs genomförandelagstiftning om offentlig upphandling och upphandling i allmännyttiga sektorer i juni 2016 och sekundärrätt om koncessioner i slutet av 2016, och den nationella agendan för offentlig upphandling omfattar avsnitt om att förebygga och motverka korruption. Men flera centrala delar av strategin har skjutits upp, t. ex. stärkt övervakning och andra åtgärder mot korruption, det fullständiga genomförandet av e-upphandling och utbildning av upphandlingstjänstemän.
- (24) Över 45 % av befolkningen i Rumänien bor på landsbygden, som ligger långt efter städerna när det gäller sysselsättning, utbildning, tillgång till tjänster och infrastruktur samt materiellt välstånd. Som svar på en landsspecifik rekommendation om att förbättra tillgången till integrerade offentliga tjänster, bygga ut grundläggande infrastruktur och främja ekonomisk diversifiering särskilt på landsbygden, antog Rumänien 2016 ett omfattande åtgärdsprogram för landsbygdsutveckling, modernisering av små lantbruk, stöd till andra små eller medelstora företag än jordbruk, investeringar i infrastruktur, även sociala tjänster och utbildning, samt formalisering av anställningsförhållanden. För att lyckas i det längre loppet måste dessa initiativ växa från pilotprojekt till bredare insatser samt effektivt söka och absorbera tillgängliga unionsmedel.
- (25) Statsägda företag spelar en viktig roll i ekonomin, särskilt i viktiga infrastruktursektorer. Svagheter i hur de leds kommer till uttryck i lägre lönsamhet än privata företag och inverkar negativt på de offentliga finanserna. Som svar på en landsspecifik rekommendation åstadkom Rumänien en väsentlig förbättring i styrningen av de statsägda företagen. De föreskrifter som kompletterar lagstiftningen om styrningen av de statsägda företagen antogs snabbt

hösten 2016. Lagstiftningen följer god internationell sed om öppenhet vid tillsättning av styrelseledamöter och ledning för statsägda företag, och ger finansministeriet särskilda tillsynsbefogenheter. Åtgärder vidtogs vidare för att informera om de nya reglerna bland lokala myndigheter, och budgetinformation om de statsägda företagen offentliggjordes. Förseningar vid tillsättningen av professionella företagsledare föranleder dock tvivel om det fortsatta genomförandet.

- (26) Rumäniens konkurrenskraft har lidit av svagheter i icke-kostnadsrelaterad konkurrenskraft och strukturella hinder för vidare utveckling mot en ekonomi med högre förädlingsvärde, och komplicerade administrativa förfaranden bidrar till detta. Som svar på en landsspecifik rekommendation från 2016 antog Rumänien flera lagar för att förenkla de administrativa förfarandena och underlätta kontakterna mellan medborgarna och den offentliga förvaltningen, visserligen begränsat till ett litet antal förfaranden.
- (27) Korruptionen lever kvar på alla nivåer och förblir ett hinder mot affärsverksamhet. Rumänien gjorde stora framsteg på många områden med att reformera rättsväsendet och angripa korruptionen på hög nivå. Men viktiga åtgärder återstår för att ta itu med frågorna på dessa områden och göra reformerna långsiktiga och oåterkalleliga. Vissa framsteg gjordes med att utforma ytterligare åtgärder för att förebygga och bekämpa korruption, särskilt vid de lokala myndigheterna, men väsentliga utmaningar återstår i fråga om ett effektivt genomförande av den nationella strategin mot korruption som antogs 2016. Ansträngningar krävs i fråga om att respektera rättsväsendets oberoende i den rumänska offentligheten, slutföra reformerna av civil- och strafflagen och säkerställa att domstolsavgöranden verkställs effektivt. Inom ramen för samarbets- och kontrollmekanismen får Rumänien rekommendationer om reformer av rättsväsendet och kamp mot korruptionen. Dessa områden omfattas därför inte av de landsspecifika rekommendationerna för Rumänien.
- (28) Kommissionen har inom ramen för den europeiska planeringsterminen för 2017 gjort en omfattande analys av Rumäniens ekonomiska politik och redogjort för den i 2017 års landsrapport. Den har även bedömt konvergensprogrammet för 2017, det nationella reformprogrammet för 2017 samt uppföljningen av de rekommendationer Rumänien har fått tidigare år. Kommissionen har beaktat inte bara programmets relevans för hållbarheten i finanspolitiken och den socioekonomiska politiken i Rumänien utan också huruvida unionens regler och riktlinjer har iakttagits, mot bakgrund av behovet att stärka den övergripande ekonomiska styrningen i unionen genom att framtida nationella beslut fattas med beaktande av synpunkter på unionsnivå.
- (29) Mot bakgrund av denna bedömning har rådet granskat konvergensprogrammet för 2017, och dess yttrande ⁽¹⁾ återspeglas särskilt i rekommendation 1 nedan.

HÄRIGENOM REKOMMENDERAS Rumänien att under 2017 och 2018 vidta följande åtgärder:

1. Under 2017, säkerställa efterlevnad av rådets rekommendation av den 16 juni 2017 för korrigerande av den betydande avvikelserna från anpassningsbanan för att uppnå det medelfristiga budgetmålet. Under 2018 fortsätta med omfattande finanspolitiska insatser som är förenliga med kraven i den förebyggande delen av stabilitets- och tillväxtpakten. Säkerställa full tillämpning av den finanspolitiska ramen. Stärka skattemoralen och skatteuppbörden. Bekämpa odeklarerat arbete, även genom att se till att integrerade kontroller används systematiskt.
2. Stärka riktade aktiveringsåtgärder och integrerade offentliga tjänster med fokus på grupper som befinner sig längst från arbetsmarknaden. Anta lagstiftning om lika pensionsålder för män och kvinnor. Fastställa en öppen mekanism för minimilönesättning i samråd med arbetsmarknadens parter. Förbättra tillgången till allmän utbildning av god kvalitet, särskilt för romer och barn på landsbygden. I hälso- och sjukvården, gå över till öppenvård och motverka informella betalningar.

⁽¹⁾ Enligt artikel 9.2 i förordning (EG) nr 1466/97.

3. Anta lagstiftning som säkerställer en professionell och oberoende offentlig förvaltning genom tillämpning av objektiva kriterier. Stärka projektprioriteringen och förberedelserna i samband med offentliga investeringar. Säkerställa fullständigt, rättidigt och hållbart genomförande av den nationella strategin för offentlig upphandling.

Utfärdad i Bryssel den 11 juli 2017.

På rådets vägnar

T. TÖNISTE

Ordförande
